

այս. իսկ կըրկ. չշտոն. նախաձեռն. զգի. մարմնակ. լ. տա. թուր. բարե.

ՆԱԽԴԱՐ ԲՈՒՆԴԱՐԱՅԻՆ

ԲՈՒՆԴԱՐԱՅԻՆ, 19 փետրուարի.—Ազգային վարժարանի անօրինակութիւնը, փետրուարի 17-ին, դպրոցական հանդէսով մը, վայելապէս ասոնց վարդապետներուն յիշատակը:

Արական դպրոցը, ուր տեղի ունեցաւ հանդէսը, լեւի լեցուն էր ամենախառն երկսեռ բազմութեամբ: Գլխաւոր ուսուցիչներէն Աշոտ Աշոտեան հանդէսը բացաւ բանախօսութեամբ մը, որուն մէջ իր խորին ու անկեղծ ցաւը կը յայտնէր վասակապաշտ ձգտումին համար, որ մուտ է գտած վերջնական մարմնի, կը բացատրէր այս երեւոյթի տարածման արտաքին պատճառները, բարդաւորութեան կըրէնքը Վասակի ու վարդապետի գործունէութեան երկու գիծերը, և կրօնական պատերազմներու դրժապատճառները կըրէնքը անտեսական նպատակներու մէջ:

Այնուհետեւ յաջորդաբար դպրոցի աշակերտներու և աշակերտուհիներու կողմէ արտասանուեցան օրուան յարմար օտանաւորներ, որոնք կըրէնքը իրենց երեւմտեան տղոց և երեւմտեան աղջկանց երգերով, զորս կըրէնքը պ. Գեորգիան և որոնց տիկին Ունեան երգեհոնով կըրէնքը:

Երկու ժամուան տեղումներէ մը յետոյ, զոր զբաւեցին արտասանութիւնները, խմբերգները, տեսարանները և միւսանքները, ամեն մէկը իւր յուզումն և հրապուրել ազդեցով հանդիսականներուն, հանդէսը փակեց վարժարանի գլխաւոր բաժնի ուսուցիչ Ջիւրի Սուքիասեան որոշաճելով վարդապետի ժամանակաշրջանի երկու դէմքերուն, Վասակի և վարդապետի, ուրոյն պատկերները, բացատրելով առաջինին փառասանելի ու անմահութիւնը և հայրենասիրէր գործունէութեան մը պատրուակին տակ, և երկրորդին մեծ ու անկեղծ գործունէութիւնը:

Հանդէսը ընդհանրապէս շատ գեղեցիկ տպագրութիւն մը թողոյց հանդիսականներուն վրայ, որոնք իրենց շնորհակալութիւններով պատուեցին ուսուցչութիւնը:

ԴՄԱՐԱԳԱՆ

ՆԱԽԴԱՐ ԲՈՒՆԴԱՐԱՅԻՆ

ԳՐԱԲԻՉ, 2 մարտի (ն. տ.).—Ծովու տակէն տեղեկութիւն: Անթիւ հեռագրիչն յետոյ ահաւանիկ կը խօսին ուրիշ գիտարի մը մասին, որ ոչ նուազ օգտակար խոստումներ կըրէ: Եղիսըն ուրիշ գիտարի մը հետ կաշխատի ծովու տակէն հեռագրի մը հաստատելու համար, որոյ շնորհիւ Ատլանտեան ովկիանոսի մէջ կողմէն միւսը կարելի պիտի լինի խօսիլ: Սակայն առաջին անգամէն Ն. Բոսպորի Ամերիկայի հետ խօսել կարելի չպիտի լինի: Ովկիանոսի մէջ տեղին ընդարձակ շէնք մը պիտի չլինեն, որ երկու ցամաք երկրներուն ճիշտ մէջ տեղը պիտի լինի, եւր մեքենական միջոցով մը խօսքերը պիտի ընդունի և զրկէ միւս կողմը:

Գիւրա, թէ այս գիւտն իրագործելու ծախքներն աւելի քան պիտի լինին, քան այժմեան ծովու տակի հեռագրական թիւերու հաստատումն:

այդ մասին, բայց հետեւեալը զգալուցիչ է: Երբ եղած, վասն զի միջոցները բաւական չէին: Այժմ կարելի է աւելի լայն փորձեր ընել: մանաւանդ ռադիո-միջոցները փոխադրութեան համար:

Հատ հաւանական է, որ քիչ ատենէն ինքնաշարժեր գործածեն նաեւ թիւեր-նօթիները քաշելու համար: Ինչպէս կը տեսնուի, Գեորգիան անմիջապէս կուզէ պատերազմի մէջ գործածել գիտութեան բոլոր նոր գիտելիքները:

Նոր եռալիստութիւն մը, ընթէ Եւրոպայի մեծ թիւերն աշէ անցնեն, կըտեսնենք, թէ Ռուսիայի, Աւստրիայի, Ֆրանսայի, Սպանիայի Բելժիկայի, Դանիայի, Նիւթերլանդի, Պորտուգալի, Իտալիայի և Նոյն իսկ Գերմանիայի մէջ միջամտութիւն մը կը խնդրեն անգլո-բուրժուապետները համար, և ամեն տեղ կըտեսնուի թէ այն կառավարութիւնը, որ առաջին անգամ այդ բանին պիտի ձեռնարկէ, մարդկութեան երախտագիտութեան արժանի պիտի լինի: Իրաւ է, թէ Գերմանիայի կայսրը և Իտալիայի թագաւորը չնորհաւորումն տեղացուցին Անգլիայի թագուհիին զահոյից առջև 4000 բռնիներու գերութեան մասին:

Արեւմտեան երկու վեհապետներ ընդհանուր խորհի համաձայնութեան բաժնետնեցան:

Եւ հայ լուր մը կը տարածուի, թէ Անգլիա, Գերմանիա և Իտալիա նոր երկրակաշխարհութիւն մը կուզեն կազմել ամիսական, ամբողջական, եւրոպական և աշխարհային խնդիրներով զբաղելու համար. և ասոր համար կը յուսան Միացեալ Նահանգներու օգնութիւնն ունենալ ու իրենց հետ աւելի ձագոյնը:

Բայց այդ դեռ իրողութեան չէ հասած:

Տէր Մարութեանի շինած արձանը Հայագի ջանդակագործ պր. Ա. Տէր Մարութեանի յօրինած արձանը, որ անցեալ տարուան «Այլուր» շատ նկատուեցաւ իբրեւ օրինակ գործ, այսօր թուրքալի զբոսարանէն Եւրոպայի կը ներկայացնէ Մոսկու մը, որ զարմիկ կը ներկայացնէ հայ գրագէտներուն և բանաստեղծներուն, ի մէջ այլոց Արտիստի, Գառնիստի, Գլէնթաշեանի, Ռաֆֆիի, Գուրգենի: Երկուստեք քանդակագործը նոյն արձանն արդէն շինել է մարմարէն: Եւրոպայի մասը ըրողէն և մէկ մետր բարձրութեամբ: Այս արձանը արձանն է—ընդհանրապէս անհայտն է, որ զինքն կահանութեան զբաւ է, տոմսակը երկու ֆրանք ու կէսով կամ մէկ ռուբլով:

Ա. Saissy

ԲԱՆԴԱՐԱՅԻՆ

Այժմ վերջնականապէս որոշուած է պարսից Մուղապիւր Եղիսի շահի ուղեգրութեան հեռանալ մարշալտը: Հայ Թեմիսից կողմէն Նախ ցամաքով, յետոյ անդալուզիական երկաթուղով կը ժամանի Թիֆլիս. այստեղից կը մեկնի Բորժոմ, ուր կը մնայ մի քանի շաբաթ, թէ ինչպիսի համար, նորին մեծութիւնը Բորժոմից յայտնի 15-ին կը մեկնի Գետեբուրգ ճանապարհին այցելելով Մոսկու, և մի քանի ժամանակ Գետեբուրգէն մնալուց յետոյ կը մեկնի Բելուրի, ուր կայսրի գերմանական կայսերական զոյգին իսկ յետոյ կուղևորուի Գերմանիայի կողմէն:

Պարսիկի համաշխարհային ցուցահանդէսն այցելելով, նորին մեծութիւնն այցելուի իր կողմէ ֆրանսիական հասարակապետութեան նախագահին, և արդէ կը մեկնի Լոնդոն, ուր կայսրի վերադարձը թափուած, իսկ յետոյ Պարսիկ վերադառնալու համար, որ այցելութիւն կը տայ ֆրանսիացի կայսրին: Այնուհետեւ շահը կը մեկնի Գ. Պոլիս, ուր տեսարկութիւն կուրենայ սուլթան Աբդուլ-Համիդի հետ և

Գ. Պոլիսից արդէն Բաթումի վրայ կը վերադառնայ Թեմիսի: Չահի ուղեգրութիւնը կը տարի:

ԹԻՒՐԻՒՆ

Սուլթան մի իրազէ է հրատարակել, որով անհրաժեշտ է համարուած հանձնարարութիւնները փոխել այն մարզով, որ օտարերկրացիներն այլ ևս արտօնութիւն չտրուի Թիւրքիայում հանքերի արդիւնաբերութեամբ պարագելու: «Frank. Zeit.» ի Գ. Պոլիս թղթագիրն աւելով, այս առթիւ հրատարակուած հրամանի մէջ գրուած է. «Փորձը շատ զգուշեցում պարզ կըրպով ցուց տուեց, որ օսմանեան հպատակները, հանքարդիւնաբերութեան իրաւունքները ծախում են օտարերկրացիներին վրայ, որոնք և էապէս դառնում են ձեռնարկներ ու անշարժ կայքերի տէրեր: Իրենի այս դրութիւնը ոչ թէ միայն հակառակ է կառավարութեան դիտմանին ու երկրի շահին, այլ և, բայց զբանից, բազմաթիւ դժուարութիւններ ու անյարմարութիւններ է յարուցանում: Որպէսզէն երկրի հարստութիւնը կազմող հանքերից օգուտ ստացուի, հրատարակուած է կայսերական մի իրազէ, որը պահանջում է անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնել, որ ապագայում հանքերի մշակութեան իրաւունքները վաճառուով, կապալով կամ վարձով այլ ևս չանցնեն օտարերկրացիներին ձեռքը: Այս իրազէին համաձայն, մշակուած է օրէնքի մի յօդուած, որով արգելուած է հանքային արդիւնաբերութեան օտարերկրացիներին վաճառելու կամ կապալով տալը: Այս ծրագիրը խիստ բողոք է յարուցել շահագրգռուած պետութիւնների կողմից: Թիւրքիայում գոյութիւն ունեցող «Զեմի» օրէնքին համաձայն, օտարերկրացիներին անպայման արգելուած է անշարժ կայք ձեռք բերել: Այս օրէնքի նշանակութիւնը բոլորովին օչնակացած է Թիւրքիայի և միւս պետութիւնների միջև կնքուած փոխադարձ դաշնագրերով և այժմեայ թուրք կառավարութիւնը կամենում է դրա գործիւնը վերականգնել, դեռ պահանջները նրա առաջն են դնում իրենց դաշնագրերը, որոնց այս կամ այն կէտին հակասում է այդ օրէնքը:

Սակայն հետաքրքրական այն է, թէ ինչն է առիթ տուել թուրք կառավարութեանը, որ յանկարծ միտն է ձգել «Զեմի» օրէնքը: Այս թէ ինչը—հանքերի և տնտեսների միջոցաւ Սեւ ծովի փաշան սուլթանին մի գեղեցուցում էր տուել, օրին մէջ հարաւաֆրիկեան պատերազմը նկարագրում էր իբրեւ եւրոպացիների ագահութեան արդիւնք, որոնք աշխատում են իրենց ձեռքը ձգել ուրիշ երկրների հանքային հարստութիւնները: Որովհետեւ Թիւրքիայում այդ հարստութիւններն աւելի մեծ են, քան ծրանալուում, այդ պատճառով տարակոյտ չկայ, որ նրա անկախութիւնը ևս վաղ թէ ուշ վտանգի կենթարկուի: Այդ վտանգը հեռացնելու համար էլ հենց անհրաժեշտ է օտարերկրացիներին հեռացնել Թիւրքիայի հանքային հարստութիւնները: Շահագրգռուելուց: Ինչպէս տեսնում էք, Թիւրքիայում մի կան հղի խնդր մարդիկ, որոնք, սակայն, ամառ, շատ ուշ են բանեցնում իրենց խնդրը:

ԳՆԵՐԱԶՄԸ

Որոշուած է գերի բռնուած Գրոնիէին և իւր զօրքը բնակեցնելու Ս. Հելսինկի կողմ: Այդ առթիւ «Daily News»-ը նկատում է. «Գերիները Գրոնիէին մեծ պատիւ են կարծիք, նրա արքայի համար ընտրելով այն կողմը, ուր պահում էր Մեծ Նապոլէոնը: Ս. Հելսինկի օայլը, —ինչպէս անուանում էր հռչակաւոր արքայի, որի անունն հետ այդ տեղի անունն այնքան երկար ժամանակ մի ընդհանուր գաղափար էր տալիս,—իսկապէս մի կողմ է, որ ունի

անգլ. 47 մղոն տարածութիւն և չորս հազար բնակիչ: Նապոլէոնն այնտեղ տարւում էր 1815 թ. հոկտեմբերից մինչև իւր մահը, որ տեղի ունեցաւ 1821 թուին, և այն ժամանակուայ նահանգապետին քիչ մտահոգութիւններ չէր պատճառում: Գրոնի անհետաքրքրական չէ հոլանդական ծագում ունեցող մարդկանց համար: Դա գտնուում էր հոլանդացիների ձեռքին 1645 ից մինչև 1650 թուականը, յետոյ նորից դարձաւ նրանց ձեռքին էր գտնուում 1665-ից մինչև 1673 թուականը: Գրոնի մէջ վրիստոնի և իսկապէս միակ քաղաքը հոլանդացիները, որ գտնուում է խոր հովտի մէջ հիւսիս-արևմտեան ափում: Զեմիստոնից մօտ 3/4 մղոն հեռու, կղզու խորքում, գտնուում է Լոնդոնը—այն տեղը, ուր ապրում էր և մեծաւ նապոլէոնը: Սուլթանը ջրանցքը բացուելուց յետոյ շտեմարներն առաջուանց աւելի քիչ են ծածկուած կղզու, բայց և այնպէս նա այժմ էլ յաճախ հարգալիցութիւն ունի ուրիշ երկրների հետ, իսկ Գալլապոզից և Նաթալից եկող և այնտեղ գնացող պտուղային շոգենակները շարունակ կանգ են առնում նրա ափին: Կիսման առողջարար է, մեղմ և ազատ է օդի խիստ փոփոխութիւնները: Գալլապոզից հեռու է մօտաւորապէս 1,695 մղոն (2,550 վերստ), իսկ Սոուդանապոլից—4,477 մղոն: Այժմ այնտեղի նահանգապետն է Ռոբերտ Ստեյնլէյ: Ս. Հելսինկի ընդամենը մի ամիս է միայն, որ հեռագրագիրով վերջնականապէս միացած է Լոնդոնի և Գալլապոզի հետ, շնորհիւ այն բանի, որ Աֆրիկայի արևմտեան ափով անցկացած կարելի չինութիւնը վերջացած է:

Վերջին տեղեկութիւնների հիման վրայ, «Daily News»-ը պատերազմի սկզբից ի վեր անգլիացիների ունեցած կորուստները որոշում է 14,636 հոգի—սպանուած, վիրավորուած և անհետ կորած:

ԳԵՐԱԶՄԸ

ԼՈՒՆԻՆ, 2 մարտի.—Պատգամաւորների ժողով: Հակմանը հարցնում է, թէ 26 մեքենան արդոք ուղարկութիւն է դարձրել այն լուրի վրայ, որ բուրգները բարոյաւոր են արել ածխահանքը: Լիւի Սմիթի մօտ և թէ նրանց պաշտօնական անձնը բացարձակ վրձնականութիւն են յայտնում ոչնչացնել ամենակարեւոր ոսկեհանքերի մեքենաներն ու այլ պարագաները, ինչպէս և քանդել Եւրոպայի արդիւնքի գլխաւոր շէնքերը: 26 մեքենան պատասխանում է, որ լրագրական այդ լուրերն արդէն զրուել են իւր ուղարկութիւնը, և այդ գործի ի նկատի է առնուած: Սակայն, որ անպէս է նկատի, որ դեռ ևս պատերազմից առաջ Գրոնիէին յայտարարուած էր, թէ նրանից և իւր կառավարութիւնից սպասում են, որ պահանջներ լուր խողող անձնի կենան ու գոյքը և թէ նրանք կը լինին պատասխանատու կուսութեան ժողովուրդների սովորութիւններին հակառակ վարմունքների համար:

ԼՈՒՆԻՆ.—«Daily Mail»-ին Պրետորիայի հեռագրում են, թէ Ռեյքը մի կողմ է հրատարակել, որով հեռքում է մարքիւ Սոլսթերու յայտարարումները: Նա ապում է, որ իւր ժամանակին հասարակապետութիւնը դիմել էր բրիտանական կառավարութեանը, պահանջելով որ յետ կողմ իւր զօրքերը, այլապէս նա այդ զօրքերի ներկայութիւնը պատերազմի հրատարակում կըրդուի: Սակայն, պէտք չէր կարծիք, թէ սրանով բռնիները պատերազմ են հրատարակում: Ինչպէս գիտումներն, այնպէս և վերջնապէս միայն նախադրութեան միջոցներ էին, որոնք պայմանաւորում էին Զեմիսի արշաւանքով և այն բանով, որ, ինչպէս բացայայտուեց խորհրդարանի կողմէ գրուած հե-

ապրերից, այդ արդարանքի մէջ խառն էր բրիտանական միջախառնութեան մի անդամ մտաւ: Հասարակապետութիւններն անկախութիւնից զրկելու մտադրութիւնն այժմ վերջնականապէս հաստատուում է Սոլսթերու հեռագրով, ուստի բուրգներին մնում է միայն կը ունել աղբային գոյութեան համար այն յուսով, որ Աստուած կ'օգնի արդար գործին:

ԳԼԴՏՏՆ.—Գալլապոզի օստիկանութեան մի զօրք կապիտան Վուլերի հրամանատարութեամբ գրաւեց Բիւրկ-միստը:

Գերմանիայի Պրետորիայի, որը նշանակուած է Բուլմֆոնտէին նահանգապետ, մի կողմ է հրատարակել, որի մէջ քաղաքի շուրջը տասը մղոն տարածութեան վրայ ապրող բոլոր բուրգները իրեն անկախութեամբ է վայել դնել զենքերը, այնպէս նրանց կայքերը կը գրաւուեն: Հոլանդական բնակչութիւնը խիստ յուզուած է:

ԳԵՐԱԶՄԸ

ԼՈՒՆԻՆ.—Երեկոյի լրագրերում տպուած է մի հեռագիր Վանդիլից, մարտի 2 ից, թէ այդ օրը բրիտանական զօրքերն աշտոյնութեամբ անցել են Օրանձ գետից: Կարծում են, որ բուրգները բռնած բռնիները յանկարծակի լինել կ'անգնեցնէ Պրետորիայի ձեռքով, ուստի չկարողացան ոչ մի վիճաբանութիւն ցուց տալ: Ներկայ բուլգի շարժական կամուրջ է շինուած ծանր թիւ: Գանձութիւնն անցկացնելու համար, Եւրոպայի յայտարարութեամբ է սպասուում:

ԼՈՒՆԻՆ.—Գերմանիայի լրագրերում, որոնց ենթադրուած է ամերիկական ձանձախում այսպէս կոչուած բուրգների գաղտնի ընկերութեան կողմից, ամերիկական մի նաւ պատրաստուած է Մանիլայից գնալ անկախութիւնների տեղին ամենամօտիկ մի նահանգապետ: Այդ նաւի առաջում ոչ մի կապ չունի այլ կայսրուհու ձեռնարկների կուսակցութեան վերաբերմամբ ցուց տաւած գործողութեան հետ: Արտաքին գործերի մինիստրութիւնն այս բանը ներքին գործ է նկատում, և հաւանական է, որ այս մտքով էլ պատասխան կը տրուի ձանձախի ամերիկական ընկերակցութեան հեռագրին:

ԼՈՒՆԻՆ, 4 մարտի.—Ուրբերտը Բուլմֆոնտէինց հեռագրում է պիտուտի-

կան միջնորդություններ, որ Պոլիսի
հասնել է Սպիրիդոնովին, այնպես որ
Բուսիստանին այժմ հասնել միացած է
կիսաթիվ զով Գաղափարի հետ: Գոյն
արդեն շատ զեղեցիկ ազդեցություն է
ունենում: Մի քանի հարկեր բուրգերը
տարբերություն են յայտնում զեղեցիկ յանձ-
նելու և վերադառնալու իրենց սովորա-
կան պարագայություններին: Բազմաթիվ
դուռնուղ յանձնագործի նախա-
դասը հարգելով է, որ 800 բուրգ վեր-
ջինս այնտեղ են հասել Բուսիստան-
ին: Մի ուրիշ գործարար, գեներալ
Նորմի հրամանատարություն են տակ, սպա-
սում է միայն իմանալու պայմանները,
որպես զի անձնատուր լինի և հրաժա-
րուել է ներկայ լինել Գրանտալում
անդի ունեցող խորհրդակցություններ,
ուր կանչել էր նրան ըստանալ:
ՊԱՐԻՋ.—Մեծ պետությունների անդ-
ր-տրանսպորտային պատերազմին մի-
ջամտելու հնարավորություն մասին Դե-
կադետի խոսած ճառն այստեղի դիա-
նագրական շրջաններում շատ լու-
սալույսով էր քննարկվում, որովհետև օ-
տարերկրյա մամուլը շնորհ էր հաւա-
տացնել, որ իբր թէ տարածաշրջաններ
են ծագել Պետերբուրգի և Պարիզի
կառավարությունների հայեացքների մի-
ջև: Միևնույն Դեկադետի հետևեալ խոս-
քերով վերջ գրեց այդ առաջադիւն.
«Ճիշտ չէ, որ հարաւ-աֆրիկեան պա-
տերազմի կամ ուրիշ ուրիշ գործի պատ-
ճառով տարածաշրջաններ գեթ օտուերն
անգամ երեւցած լինի Ֆրանսիայի և
Ռուսիայի հայեացքների մէջ, որոնց
համաձայնությունը շարունակում է, օր
օրի վրայ աւելի ու աւելի սերտ, մտա-
հոյեալ և եռանդուն դառնալով և առանց
վախենալու ոչ մի նախնուցիայից ու
անբարեհաջակութեան ոչ մի կասկա-
ծից»: Սենատն այս խոսքերն ընդունեց
ոգնությունով, և մամուլի մեծ մասը
նպատակաւ բացատրություններ է տա-
լիս դրանց:

ՍՆԵՐԻՖԻՈՐԻ.—Խիստ հրդեհ ծագեց
Նորմանդիայի մեքենաների գործարա-
նում, հարաւ-արեւմտեան գործը քանու
չնորհի կրակը տարածուեց ամենանը-
շանաւոր բնակի թաղում: Այրուցին
յիսուն տուն և եկեղեցիները: Մարդ-
կանց զգալիություն չպատահեց: Վնաս
ներք հաշուում են մի կամ երկու միլիոն
կրոն: Կրակը ձեռք չտուեց կուրբանին:
Հազարաւոր մարդիկ մնացին բաց եր-
կրէքի տակ:

Վ. ՊԱՆՈՒ.—Բարսայի և գաւառական
ուրիշ քաղաքների մարտային իշխանու-
թիւններն սկսել են հաւաքել երեք
ուղիս աւելացրած մաքսահարկերը:
յիսանդերի հիւպատոսները բողոքել են:
ԳՐԵՏՈՐԻԱ.—Խաղաղութիւնը վերա-
նանգնելու համար բարեկամօրէն միջա-
մտելու մասին հարաւ աֆրիկեան հա-
մարակալատութիւնների խնդրելու գեր-
մանական կառավարութեան տուած
պատասխանն ասում է. «Բերմանական
կայսրի կառավարութիւնը սիրով զը
մասնակցի բարեկամական միջնորդու-
թեանը, հէնց որ յայտնուեն այդ բանի
հիմնական պայմանները, այսինքն հէնց
որ ստուգուի, որ երկու հակառակորդ
ներն էլ կամենում են նոյնը Գոյու-
թիւն ունի արեւօք ներկայումս այդ
ցանկութիւնը անգլիական կողմից, այդ
բանը հարաւ-աֆրիկեան հասարակա-
պետութիւնները կարող են իմանալ
կամ անմիջապէս Լոնդոնում, կամ հա-
րաւային Աֆրիկայում ոչ մի շահ չունե-
ցող մի երրորդ կառավարութեան մի-
ջոցով վերջինս վերաբերում է շատ
պետութիւնների Եւրոպայում և Եւրո-
պայից դուրս, բայց ոչ Գերմանիային:

Ուստի զերմանական կառավարութեան
արժեք ամեն մի այդպիսի քայլ կատար-
ելը յարաւերացան, թէ մենք ուրիշ բան ենք
հետամուտ լինում, քան մարդասիրական
նպատակներ, և այն թերահաւատու-
թիւնը, որ այդ բանից միայն կըստա-
կանայ, ի հարկէ չի նպատակ խաղա-
ղութեանը: Հարաւ-աֆրիկեան կառա-
վարութիւնների այն ցանկութիւնը, որ
միջնորդութեան վերաբերեալ խնդր-
քը յանձնուելու համար Պետերբուրգ
էր հրապարակեց, որի մէջ ազգա-
կառնական անաշուտակում է իրենց իր-
բերն արտահայտել վաճառանքները՝
վաճառելու համար դիւնուրական վար-
չութեան վրայ: Բայց գրանցից, նա
հանգապէս հոգացել է, որ վաճառա-
նոցներն նշանաւոր մեծամասնութիւնը
վերադարձել է իւր բնակարանները:
ՎԱՍԻԼ.—Գեներալ Կլեմենցի զօր-
քերն անցան բաւական տարածութիւն
Օրանսի հասարակապետութեան հողի
մէջ և չնայելով մանրագնդին խու-
սարկութեան, թշնամու գործերն ոչ
մի հեռք չգտան: Եւրոպայի գործերն, ըստ
երեւոյթի, նահանջ են տուել բրիտա-
նական գործողութեան վայրից:

ՐԱՆՈՒՄՖՈՆԵՆ.—Հենեալների պա-
հակախոմբն անցաւ դէպի հիւսիս մին
չև Մոզելի գետը, բայց ոչ մի տեղ
թշնամու գործերի ներկայութեան նը-
շաններ չտեսան: Գետից անցող կա-
մարշն անվնաս է մնացել:
ԲԵՐՈՒԼԻ.—Գրիգորը յայտարարեց,
որ Օրանսի հասարակապետութիւնը
պատկանում է հարաւ-աֆրիկեան հա-
սարակապետութեան:

ՐԱՆՈՒՄՖՈՆԵՆ, 5 մարտի. — Ռոբերտ-
սը գործարանակին մի հրաման է ուղ-
ղել, որի մէջ մասնաւոր անելով այն
անցքերը, որոնք կատարուելին բրի-
տանական գործերի Օրանսի հասարա-
կապետութեան սահմանը մտնելուց ի
վեր, և ինչպիսի վարքի գնեկարի հրա-
մանատարութեան տակ գտնուած րո-
ւերների գործի մեծ աստի գործուր,
գործերին շնորհաւորում է իրենց կա-
տարած քաջագործութիւնները, որոնք
այնպիսի քաջագործութիւններ են, որ
ամեն մի գործարանի կարող է նրան-
ցով պարծենալ: Միևնույն Ռոբերտսը
զովաբանում է զինուորների զինացիու-
նութիւնն ու քաջութիւնը և այն հե-
րոսութիւնը, որով վերաւորները դիմա-
նում են իրենց տանջանքներին:

ԼՈՆԴՈՆ. Լիբաւալից, Լորենցո-Մար-
կիզի վրայով մարտի 12-ից հաղոր-
դում են «Լիւստերի գործակալութեանը»,
որ Մեֆիկիցից դէպի հիւսիս երկաթու-
ղու և հեռագրական հաղորդակցութիւն-
ները վերականգնած են 25 միլոն տա-
րածութեամբ մինչև Պիթսբուրգ: Բոլը-
ները հեռացել են Սեպուանի մօտ գրե-
նուած բանակից դէպի Ռուսիանուրդ:
Մեֆիկիցի պաշտպանը պաշարումից,
հաւանականօրէն, կըկատարուի շատ
չուտով:

ԲԵՐՈՒԼԻ.—Գառնիլի խուզարկու
գործը մտաւ Սպիրիդոնովին, իսկ այդ
գեներալի մնացած գործերը գալիս են
ետեից:

ԼԵՂԻ ՍՄԻԹ.—Թշնամու մեծ գործեր
են նկատուած Վանսիւկենում, Տիւն-
վում և Գերբերի կիճուած ձախտաւորտ
եղաւ, սրի ժամանակ երկու անգլիացի
վերաւորում են: Երկաթուղին արագ
անց է կացնում դէպի հարաւ-Սմիթ Վեն-
սիներ կիրճում:

ՎԱՍԻԼ.—Երկաթուղու հաղորդակ-
ցութիւնը Բուսիստանին և Կորիկալ-
պետի միջև բացուած է և այսօր դրա-
հարկ գնացքով այստեղ ժամանեց գե-
ներալ Պոլիսը:

Օրանսի հասարակապետութեան հա-
րաւից երեք հարիւր բուրգ, ինչպէս

լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի , 37,60
Վերջին կուրսը շէքերով:
Լոնդոնի վրայ 95,00
Բելիւնի , ... 46,90
Պարիզի , ... 37,60
Բորսային դիւրեւոր 6-7 1/2
4%, պետական ռենտ 99 1/2, սակ.
1891 թ. —
4 1/2%, ներքին 2, 3, 4 ֆոնտա 100% ծախ.
1893 թ. 98 1/2, սակ.
4%, ազն. կալ. բանկի գրաւաթղ. 98 1/2, սակ.
5%, առաջին ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1864 թ. 298, սակ.
5%, երկրորդ ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1866 թ. 258 1/2, սակ.
5%, ազն. կալ. բանկի խաղաղի.
գրաւաթղ. 219 1/2, սակ.
3 1/2%, պետ. ազն. կալ. բանկի
գրաւաթ. 91 1/2, զն.
5%, ռենտ ռենտ 1884 թ. 97 1/2
Թիֆլիսի քաղ. վարկի զն. 92, սակ.
օրկազմակերպ. 99, ծախ.
Թիֆլիսի կալ. բանկի 5%, գրաւ. 100, ծախ.
Բուսիստանի , , , 5%, , 97 1/2, զն.
, , , 5%, , 97 1/2, զն.
Բորսայի տրամադրութիւնը թիւ է:
Խաղաղութ. հրամարակիչ
ՄԱՆԻՍԱՐ ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՕՐԻՈՐԻ ՎԵՐԱՎՈՐԻ ԲՈՐՈՍՆ
ԲԵՐՈՒՐԵՆՆՆ
Աвчалъская улица № 13
(253) 6-4

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի , 37,60
Վերջին կուրսը շէքերով:
Լոնդոնի վրայ 95,00
Բելիւնի , ... 46,90
Պարիզի , ... 37,60
Բորսային դիւրեւոր 6-7 1/2
4%, պետական ռենտ 99 1/2, սակ.
1891 թ. —
4 1/2%, ներքին 2, 3, 4 ֆոնտա 100% ծախ.
1893 թ. 98 1/2, սակ.
4%, ազն. կալ. բանկի գրաւաթղ. 98 1/2, սակ.
5%, առաջին ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1864 թ. 298, սակ.
5%, երկրորդ ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1866 թ. 258 1/2, սակ.
5%, ազն. կալ. բանկի խաղաղի.
գրաւաթղ. 219 1/2, սակ.
3 1/2%, պետ. ազն. կալ. բանկի
գրաւաթ. 91 1/2, զն.
5%, ռենտ ռենտ 1884 թ. 97 1/2
Թիֆլիսի քաղ. վարկի զն. 92, սակ.
օրկազմակերպ. 99, ծախ.
Թիֆլիսի կալ. բանկի 5%, գրաւ. 100, ծախ.
Բուսիստանի , , , 5%, , 97 1/2, զն.
, , , 5%, , 97 1/2, զն.
Բորսայի տրամադրութիւնը թիւ է:
Խաղաղութ. հրամարակիչ
ՄԱՆԻՍԱՐ ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՕՐԻՈՐԻ ՎԵՐԱՎՈՐԻ ԲՈՐՈՍՆ
ԲԵՐՈՒՐԵՆՆՆ
Աвчалъская улица № 13
(253) 6-4

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի , 37,60
Վերջին կուրսը շէքերով:
Լոնդոնի վրայ 95,00
Բելիւնի , ... 46,90
Պարիզի , ... 37,60
Բորսային դիւրեւոր 6-7 1/2
4%, պետական ռենտ 99 1/2, սակ.
1891 թ. —
4 1/2%, ներքին 2, 3, 4 ֆոնտա 100% ծախ.
1893 թ. 98 1/2, սակ.
4%, ազն. կալ. բանկի գրաւաթղ. 98 1/2, սակ.
5%, առաջին ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1864 թ. 298, սակ.
5%, երկրորդ ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1866 թ. 258 1/2, սակ.
5%, ազն. կալ. բանկի խաղաղի.
գրաւաթղ. 219 1/2, սակ.
3 1/2%, պետ. ազն. կալ. բանկի
գրաւաթ. 91 1/2, զն.
5%, ռենտ ռենտ 1884 թ. 97 1/2
Թիֆլիսի քաղ. վարկի զն. 92, սակ.
օրկազմակերպ. 99, ծախ.
Թիֆլիսի կալ. բանկի 5%, գրաւ. 100, ծախ.
Բուսիստանի , , , 5%, , 97 1/2, զն.
, , , 5%, , 97 1/2, զն.
Բորսայի տրամադրութիւնը թիւ է:
Խաղաղութ. հրամարակիչ
ՄԱՆԻՍԱՐ ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՕՐԻՈՐԻ ՎԵՐԱՎՈՐԻ ԲՈՐՈՍՆ
ԲԵՐՈՒՐԵՆՆՆ
Աвчалъская улица № 13
(253) 6-4

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի , 37,60
Վերջին կուրսը շէքերով:
Լոնդոնի վրայ 95,00
Բելիւնի , ... 46,90
Պարիզի , ... 37,60
Բորսային դիւրեւոր 6-7 1/2
4%, պետական ռենտ 99 1/2, սակ.
1891 թ. —
4 1/2%, ներքին 2, 3, 4 ֆոնտա 100% ծախ.
1893 թ. 98 1/2, սակ.
4%, ազն. կալ. բանկի գրաւաթղ. 98 1/2, սակ.
5%, առաջին ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1864 թ. 298, սակ.
5%, երկրորդ ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1866 թ. 258 1/2, սակ.
5%, ազն. կալ. բանկի խաղաղի.
գրաւաթղ. 219 1/2, սակ.
3 1/2%, պետ. ազն. կալ. բանկի
գրաւաթ. 91 1/2, զն.
5%, ռենտ ռենտ 1884 թ. 97 1/2
Թիֆլիսի քաղ. վարկի զն. 92, սակ.
օրկազմակերպ. 99, ծախ.
Թիֆլիսի կալ. բանկի 5%, գրաւ. 100, ծախ.
Բուսիստանի , , , 5%, , 97 1/2, զն.
, , , 5%, , 97 1/2, զն.
Բորսայի տրամադրութիւնը թիւ է:
Խաղաղութ. հրամարակիչ
ՄԱՆԻՍԱՐ ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՕՐԻՈՐԻ ՎԵՐԱՎՈՐԻ ԲՈՐՈՍՆ
ԲԵՐՈՒՐԵՆՆՆ
Աвчалъская улица № 13
(253) 6-4

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի , 37,60
Վերջին կուրսը շէքերով:
Լոնդոնի վրայ 95,00
Բելիւնի , ... 46,90
Պարիզի , ... 37,60
Բորսային դիւրեւոր 6-7 1/2
4%, պետական ռենտ 99 1/2, սակ.
1891 թ. —
4 1/2%, ներքին 2, 3, 4 ֆոնտա 100% ծախ.
1893 թ. 98 1/2, սակ.
4%, ազն. կալ. բանկի գրաւաթղ. 98 1/2, սակ.
5%, առաջին ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1864 թ. 298, սակ.
5%, երկրորդ ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1866 թ. 258 1/2, սակ.
5%, ազն. կալ. բանկի խաղաղի.
գրաւաթղ. 219 1/2, սակ.
3 1/2%, պետ. ազն. կալ. բանկի
գրաւաթ. 91 1/2, զն.
5%, ռենտ ռենտ 1884 թ. 97 1/2
Թիֆլիսի քաղ. վարկի զն. 92, սակ.
օրկազմակերպ. 99, ծախ.
Թիֆլիսի կալ. բանկի 5%, գրաւ. 100, ծախ.
Բուսիստանի , , , 5%, , 97 1/2, զն.
, , , 5%, , 97 1/2, զն.
Բորսայի տրամադրութիւնը թիւ է:
Խաղաղութ. հրամարակիչ
ՄԱՆԻՍԱՐ ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՕՐԻՈՐԻ ՎԵՐԱՎՈՐԻ ԲՈՐՈՍՆ
ԲԵՐՈՒՐԵՆՆՆ
Աвчалъская улица № 13
(253) 6-4

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի , 37,60
Վերջին կուրսը շէքերով:
Լոնդոնի վրայ 95,00
Բելիւնի , ... 46,90
Պարիզի , ... 37,60
Բորսային դիւրեւոր 6-7 1/2
4%, պետական ռենտ 99 1/2, սակ.
1891 թ. —
4 1/2%, ներքին 2, 3, 4 ֆոնտա 100% ծախ.
1893 թ. 98 1/2, սակ.
4%, ազն. կալ. բանկի գրաւաթղ. 98 1/2, սակ.
5%, առաջին ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1864 թ. 298, սակ.
5%, երկրորդ ներքին խաղաղի.
փոխառութ. 1866 թ. 258 1/2, սակ.
5%, ազն. կալ. բանկի խաղաղի.
գրաւաթղ. 219 1/2, սակ.
3 1/2%, պետ. ազն. կալ. բանկի
գրաւաթ. 91 1/2, զն.
5%, ռենտ ռենտ 1884 թ. 97 1/2
Թիֆլիսի քաղ. վարկի զն. 92, սակ.
օրկազմակերպ. 99, ծախ.
Թիֆլիսի կալ. բանկի 5%, գրաւ. 100, ծախ.
Բուսիստանի , , , 5%, , 97 1/2, զն.
, , , 5%, , 97 1/2, զն.
Բորսայի տրամադրութիւնը թիւ է:
Խաղաղութ. հրամարակիչ
ՄԱՆԻՍԱՐ ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԻՍԱՐԵԱՆ
ՕՐԻՈՐԻ ՎԵՐԱՎՈՐԻ ԲՈՐՈՍՆ
ԲԵՐՈՒՐԵՆՆՆ
Աвчалъская улица № 13
(253) 6-4

Լուում է, վերադարձել են իրենց ա-
զգաւորները:
ԳԵՏԵՐԻՈՐԻ.—Մարտի 4-ին մեծ
հրդեհ ծագեց գեղարուստների ճեմա-
րանում: Հրդեհը վնաս չտուեց նկարնե-
րին:

ԳԵՏԵՐԻՈՐԻՔԻ ԲՈՐՈՍՆ
Պետերբուրգ, 3 մարտի
Վերջին կուրսը երեք ամսով:
Լոնդոնի վրայ 10 ֆունտ ստեր.
համար 93,90
Բելիւնի վրայ 100 մարկի համար 45,70
Պարիզի , 100 ֆրանկի